

Rapport

Allmänhetens uppfattning om vinstmarginaler i välfärden

2018-03-08

Om undersökningen

- ▶ **Målgrupp:** Undersökningens målgrupp var allmänheten från 18 år.
- ▶ **Antal intervjuer:** Totalt genomfördes 6 606 intervjuer
- ▶ **Metod:** Genomfördes inom ramen för Demoskops slumpmässigt telefonrekryterade internetpanel under perioden 6 – 23 februari 2018.
- ▶ **Vägning:** Resultatet är vägt på kön, ålder, utbildning och politiskt parti för att motsvara den svenska allmänheten.

Slutsatser

- ▶ **Överskattning av vinstnivåerna inom friskolor**

- ▶ Friskolornas vinstnivåer överskattas kraftigt. Sex av tio uppskattar att vinsterna är högre än vad de är. En av fyra saknar uppfattning.
- ▶ Endast en knapp femtedel gör en korrekt uppskattning av vinsten.

- ▶ **Överskattningen ideologisk och negativ för uppfattningen om friskolorna**

- ▶ Överskattningen av friskolornas vinst är tydligast bland anhängare till S och V.
- ▶ Ett motsvarande mönster finns avseende vårdföretag.
- ▶ Det finns även ett tydligt negativt samband mellan överskattningen av vinsten och vilket förtroende man har för friskolorna och hur man uppfattar friskolornas kvalitet.

- ▶ **En majoritet accepterar fem procents vinstmarginal**

- ▶ Ställda inför frågan om fem procent av friskolornas omsättning blir till vinst eller om friskolorna istället borde försvinna är det en klar majoritet som accepterar en vinstmarginal på fem procent.
- ▶ Att friskolorna borde vara kvar med den vinstmarginalen har stöd bland alla riksdagspartiers sympatisörer utom V.

Slutsatser

▶ **Inkonsekventa uppfattningar om avkastning**

- ▶ Vid eget sparande i aktier är det en majoritet som efterlyser minst 7 procents avkastning för att ta risken.
- ▶ Avkastningskravet bland dem som uppfattar privata aktörer inom välfärden som det största hotet mot välfärden är något över genomsnittet.

▶ **Bristfällig förståelse för vinstens betydelse bland motståndarna**

- ▶ En majoritet uppfattar att vinsten i ett företag är mycket viktig eller helt avgörande för möjligheterna att expandera, utveckla verksamheten, klara år då det går mindre bra, skapa nya arbetstillfällen, att få människor att starta nya verksamheter.
- ▶ Vinsterna uppfattas dock som relativt oviktiga bland sympatisörer till S, MP och framförallt V.
- ▶ Betydelsen av vinster ses som särskilt låg

bland dem som uppfattar förekomsten av privata aktörer som det största hotet mot välfärden.

▶ **Mytbildningen om kvalitet tydligast avseende skolorna**

- ▶ Generellt finns en tendens att uppfatta att kvaliteten på välfärden är lägre i Sverige i stort än vad de här där man själv bor, kvaliteten i välfärden underskattas således.
- ▶ Underskattningen är tydligare för skolorna än för sjukvården och äldreomsorgen.

Slutsatser

- ▶ **Otydliga förväntningar på välfärdens framtida utveckling, felaktig styrning främsta hotet**
 - ▶ Tre av tio förväntar sig att välfärden där man bor kommer utveckla sig positivt, nästan lika många är pessimister.
 - ▶ Mest pessimistiska är anhängare till SD.
 - ▶ Felaktig styrning genom politiska beslut uppfattas som det enskilt största hotet mot välfärden, följt av rekryteringsproblem och svag finansiering.
- ▶ **Privata aktörer ett underordnat hot**
 - ▶ Förekomsten av privata aktörer ses som det *främsta* hotet av några få, och som ett hot av en knapp femtedel.
 - ▶ Bland alliansanhängare är det ytterst få uppfattar de privata aktörerna som ett hot.
 - ▶ Bland V:s anhängare är det hälften som ser de privata aktörerna som ett hot mot välfärden
 - ▶ Motsvarande gäller för en tredjedel av anhängarna till S och en fjärdedel av MP-anshängarna

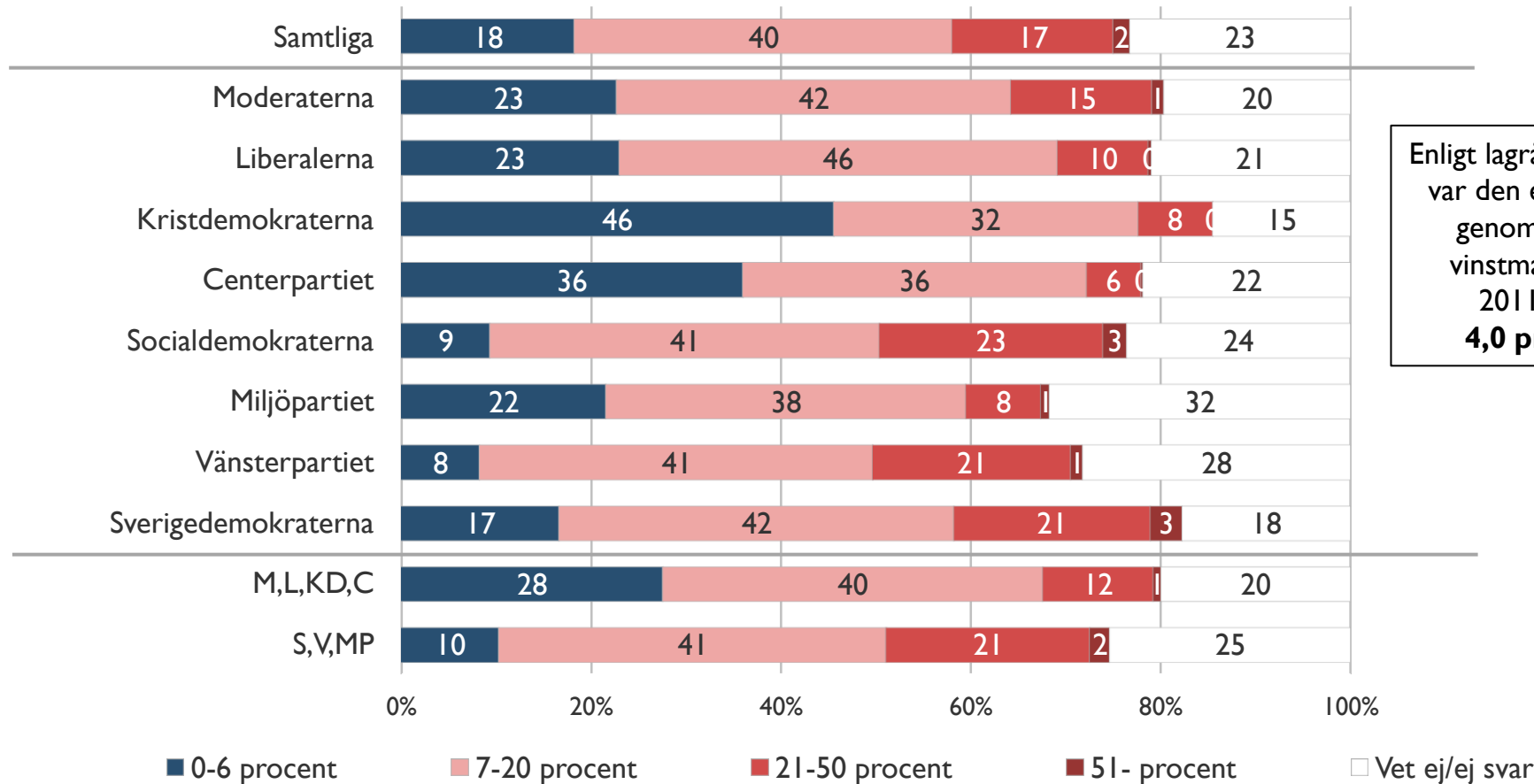
Vinstmarginal i friskolor och vårdföretag

Vinstnivåerna överskattas

- främst av vänsterpartister och socialdemokrater

Ungefär hur stor andel av den totala omsättningen tror du blir till vinst i verksamheten?

Friskolor

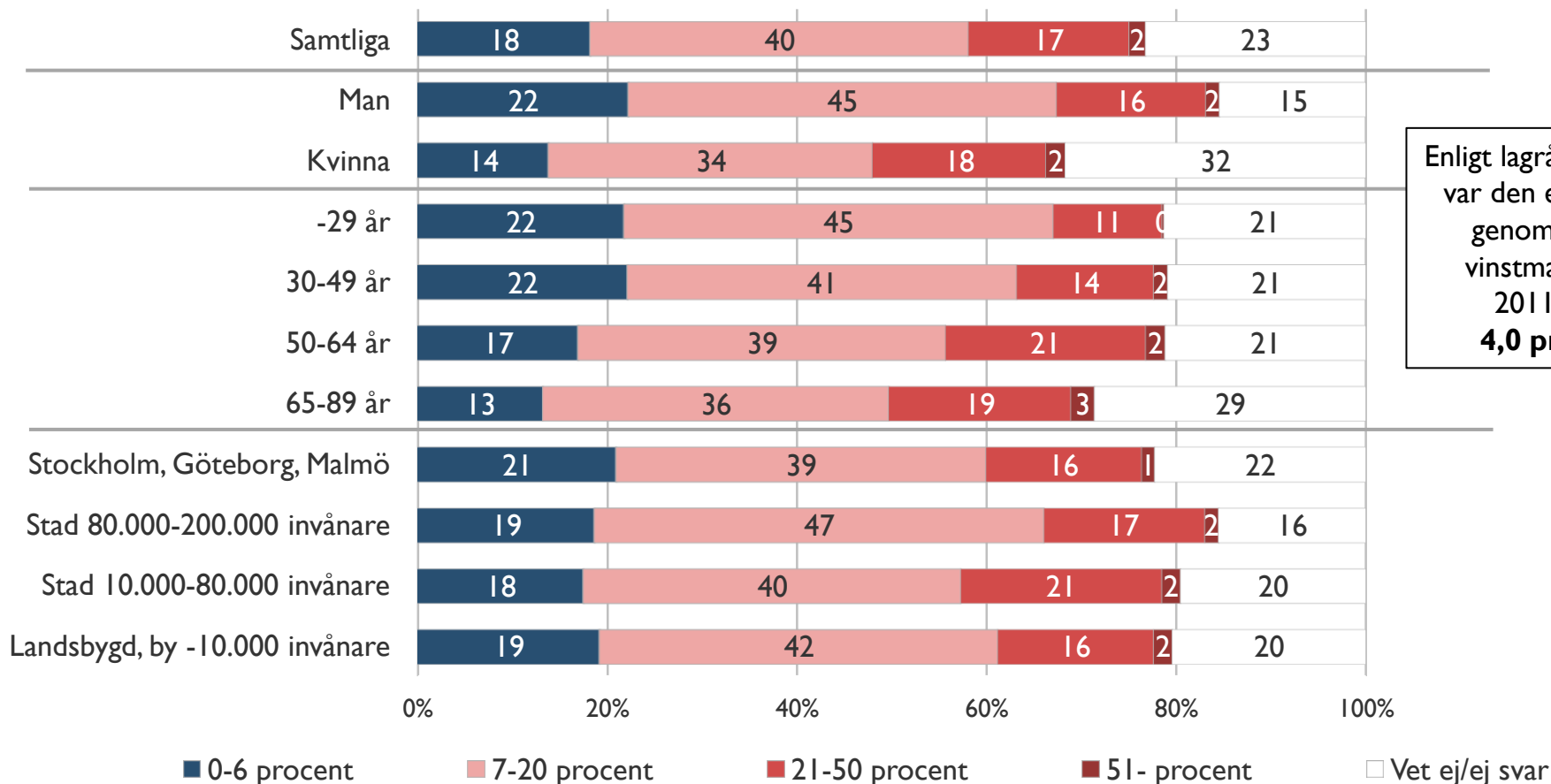

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstnivåerna överskattas i störst utsträckning av äldre

Ungefär hur stor andel av den totala omsättningen tror du blir till vinst i verksamheten?

Friskolor

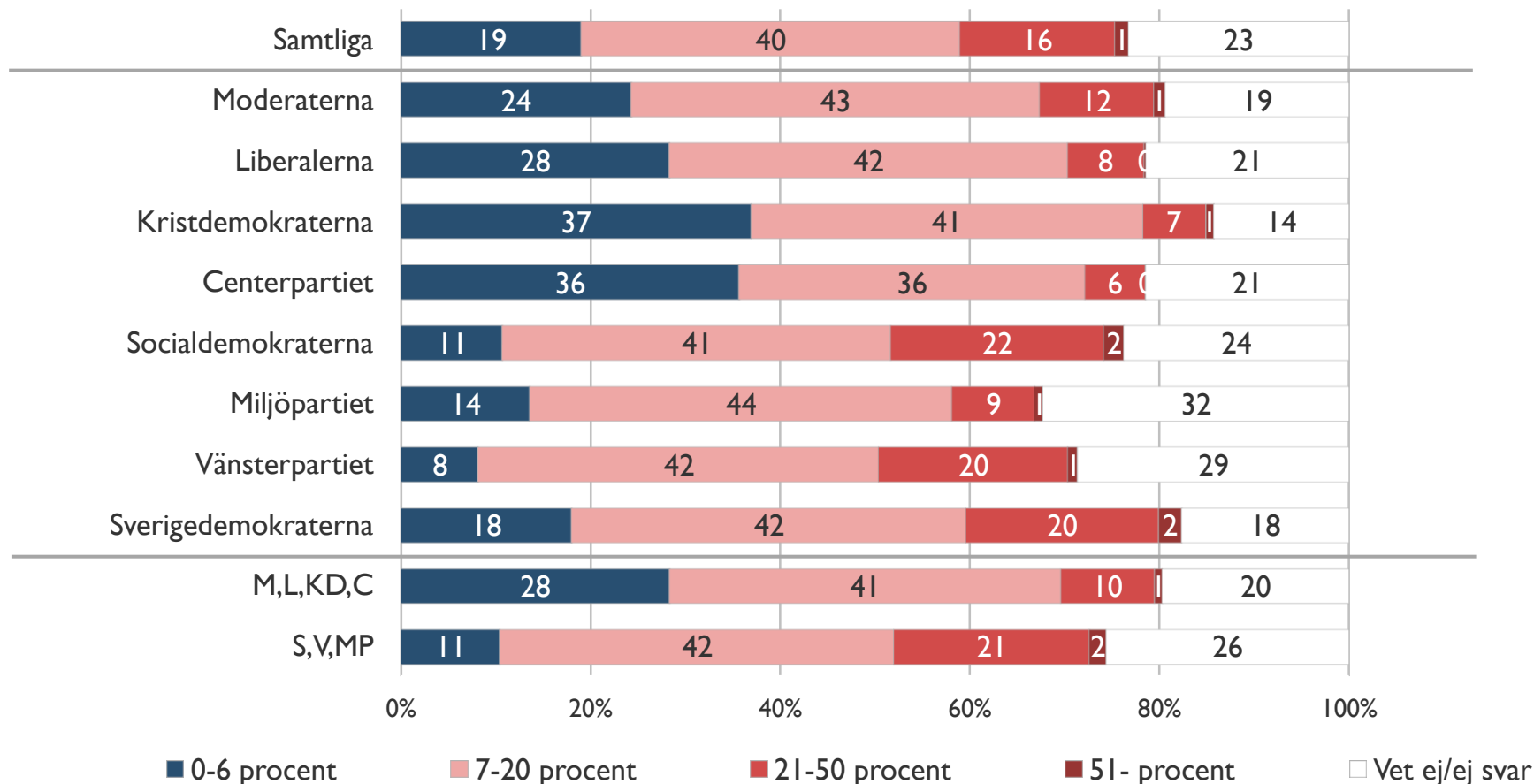
Enligt lagrådsremissen var den en verkliga genomsnittliga vinstmarginalen 2011-2015 **4,0 procent**

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstnivåerna uppfattas vara högst bland vänsterpartister och socialdemokrater

Ungefär hur stor andel av den totala omsättningen tror du blir till vinst i verksamheten?

Vårdföretag

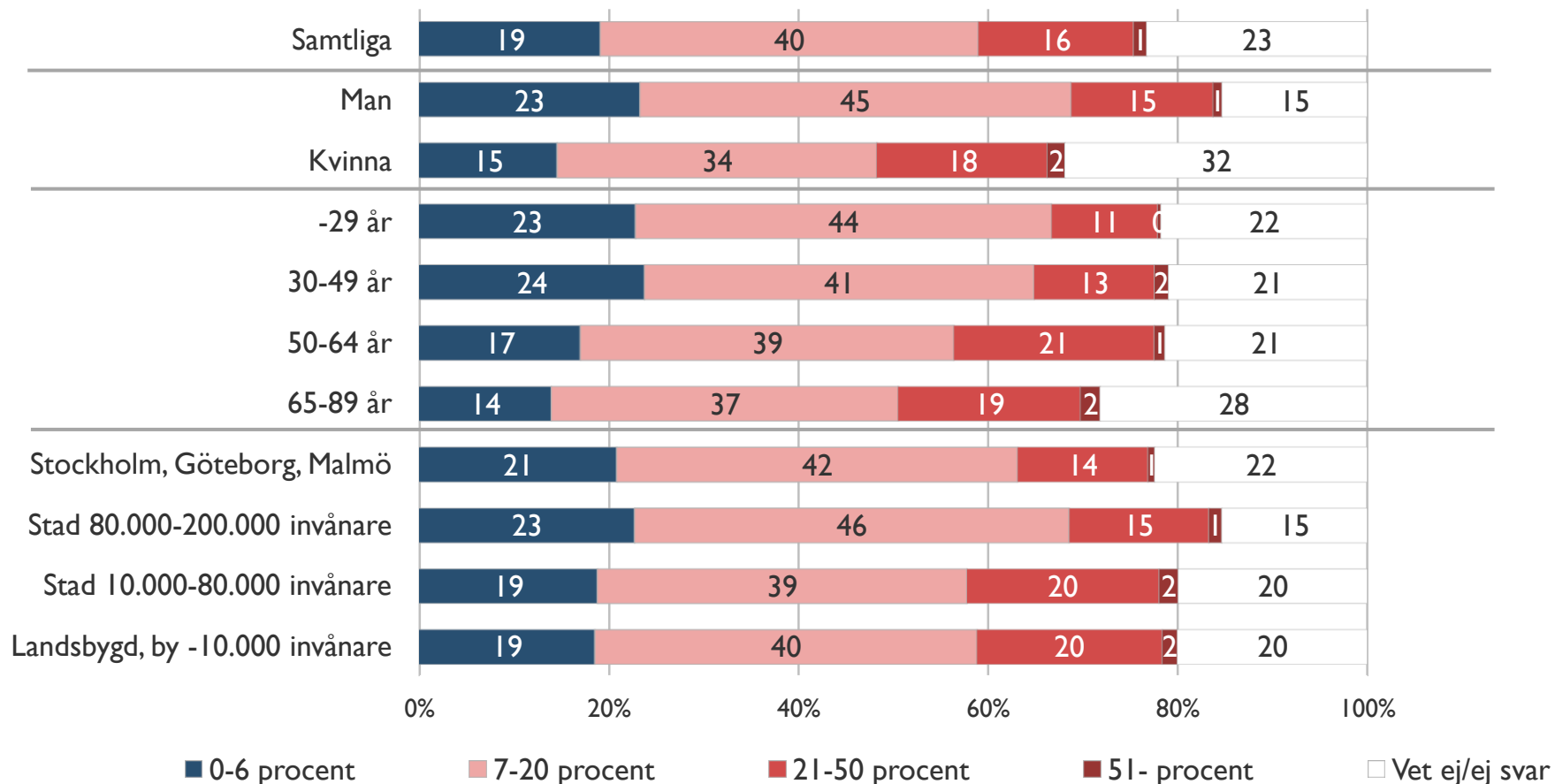

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstnivåerna uppfattas som högst bland äldre

Ungefär hur stor andel av den totala omsättningen tror du blir till vinst i verksamheten?

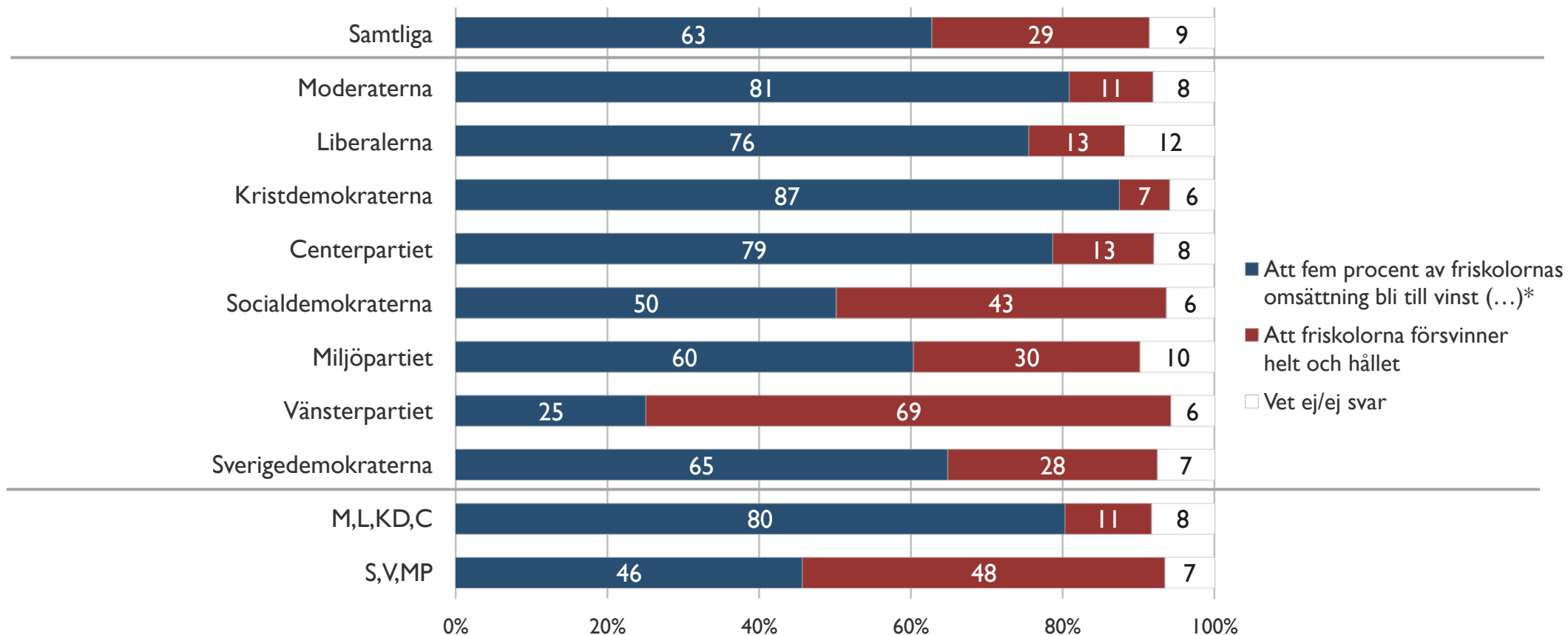
Vårdföretag

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Acceptans för fem procents vinstmarginal för friskolor

Vad av följande föredrar du?

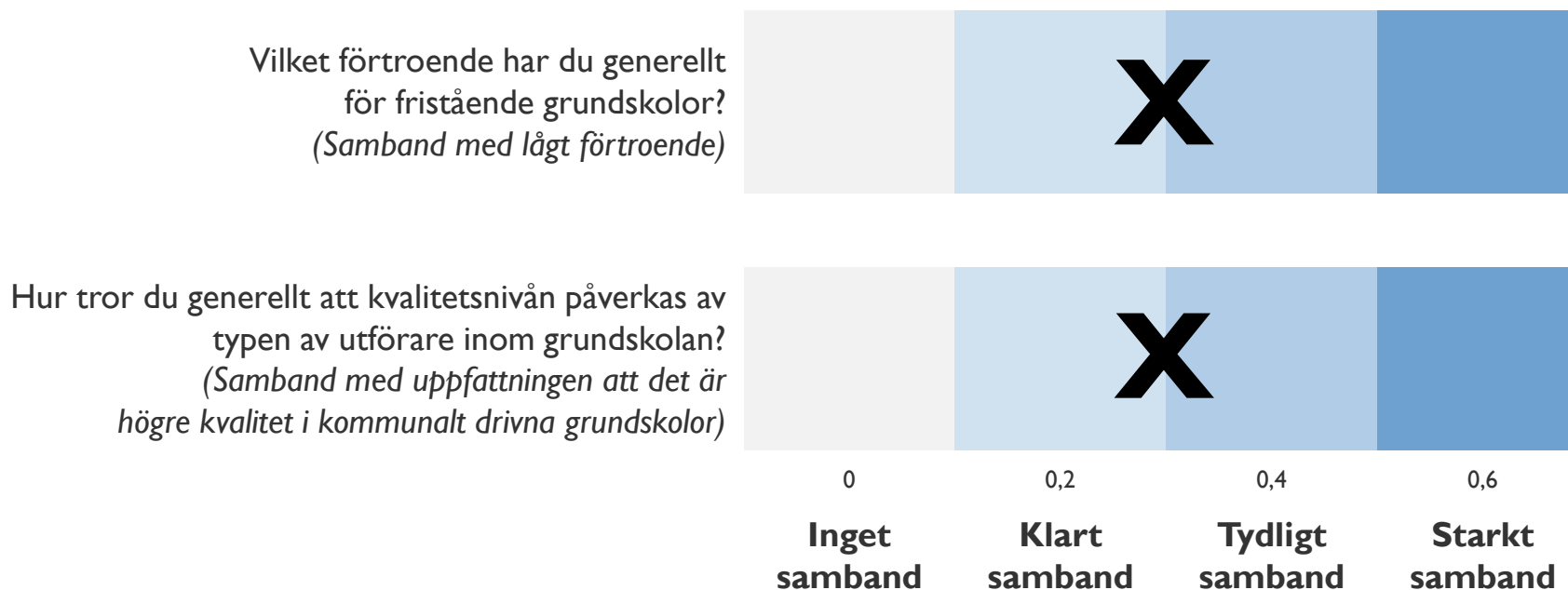

*Att fem procent av friskolornas omsättning blir till vinst (Av varje hundralapp som betalas till skolorna blir det då ett överskott för ägarna på fem kronor. Överskottet kan reinvesteras i verksamheten, sparas för sämre år eller delas ut till ägarna.)

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Tydligt samband mellan tro på ”övervinster” och lågt förtroende för friskolor och kvaliteten i dessa

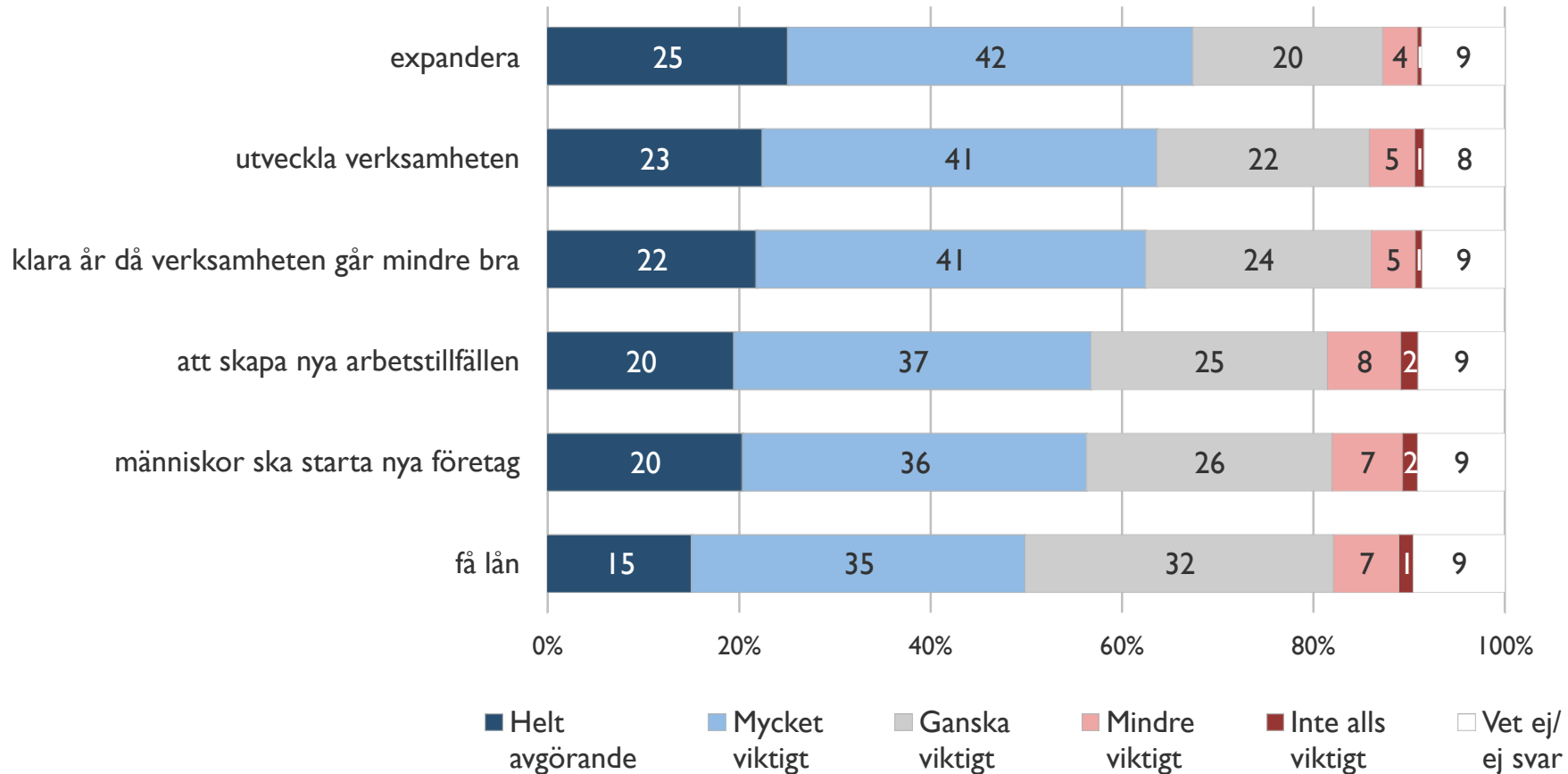
Korrelationsanalys mellan den andel man tror blir till vinst i friskolor och förtroendet för friskolor och hur man tror att kvalitetsnivån påverkas av typen av utförare.

Vinstens betydelse för företagande

Vinst uppfattas vara viktigt för att driva existerande företag och som incitament att starta nya företag

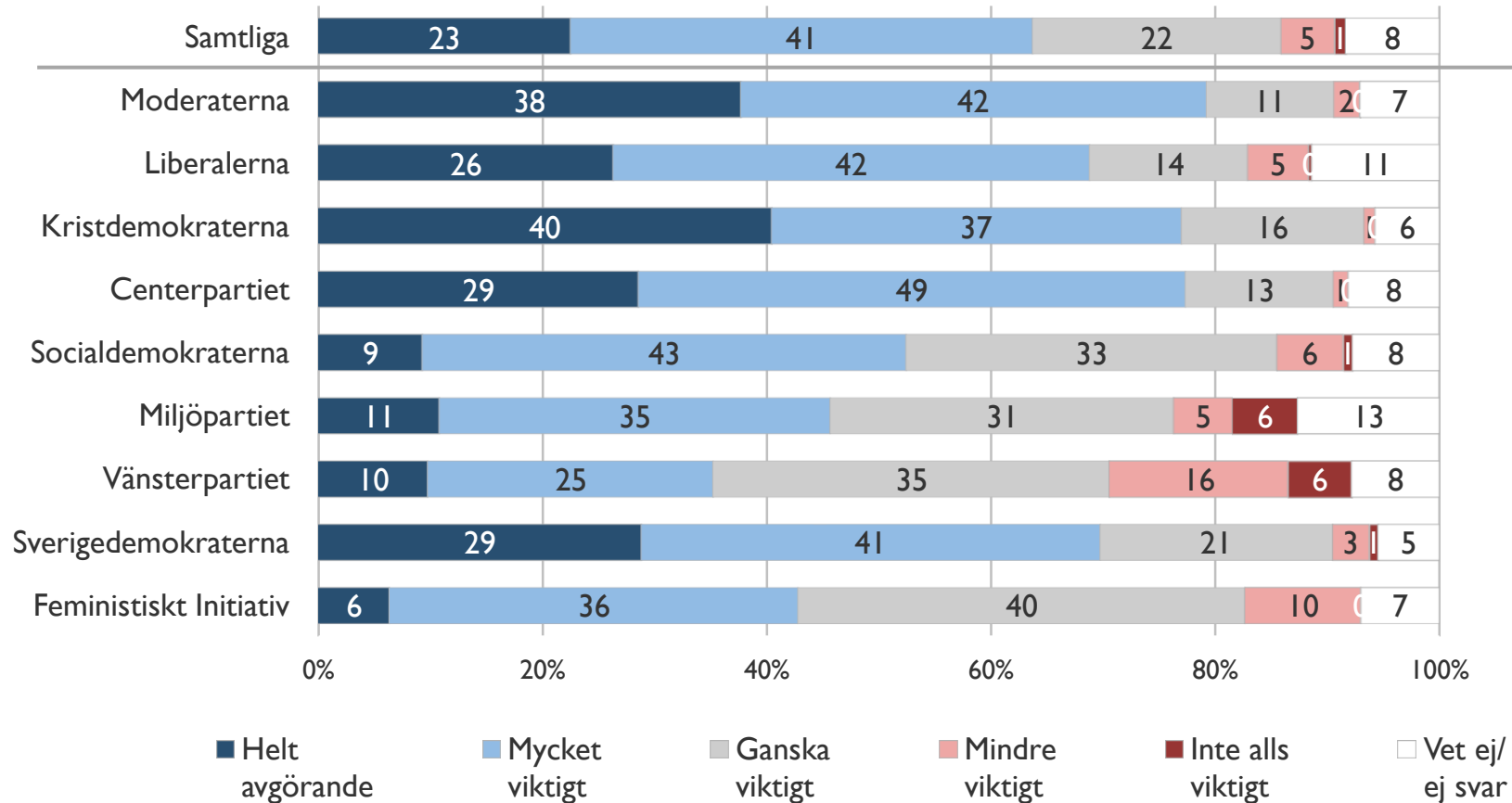
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att...?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Tydliga ideologiska skillnader

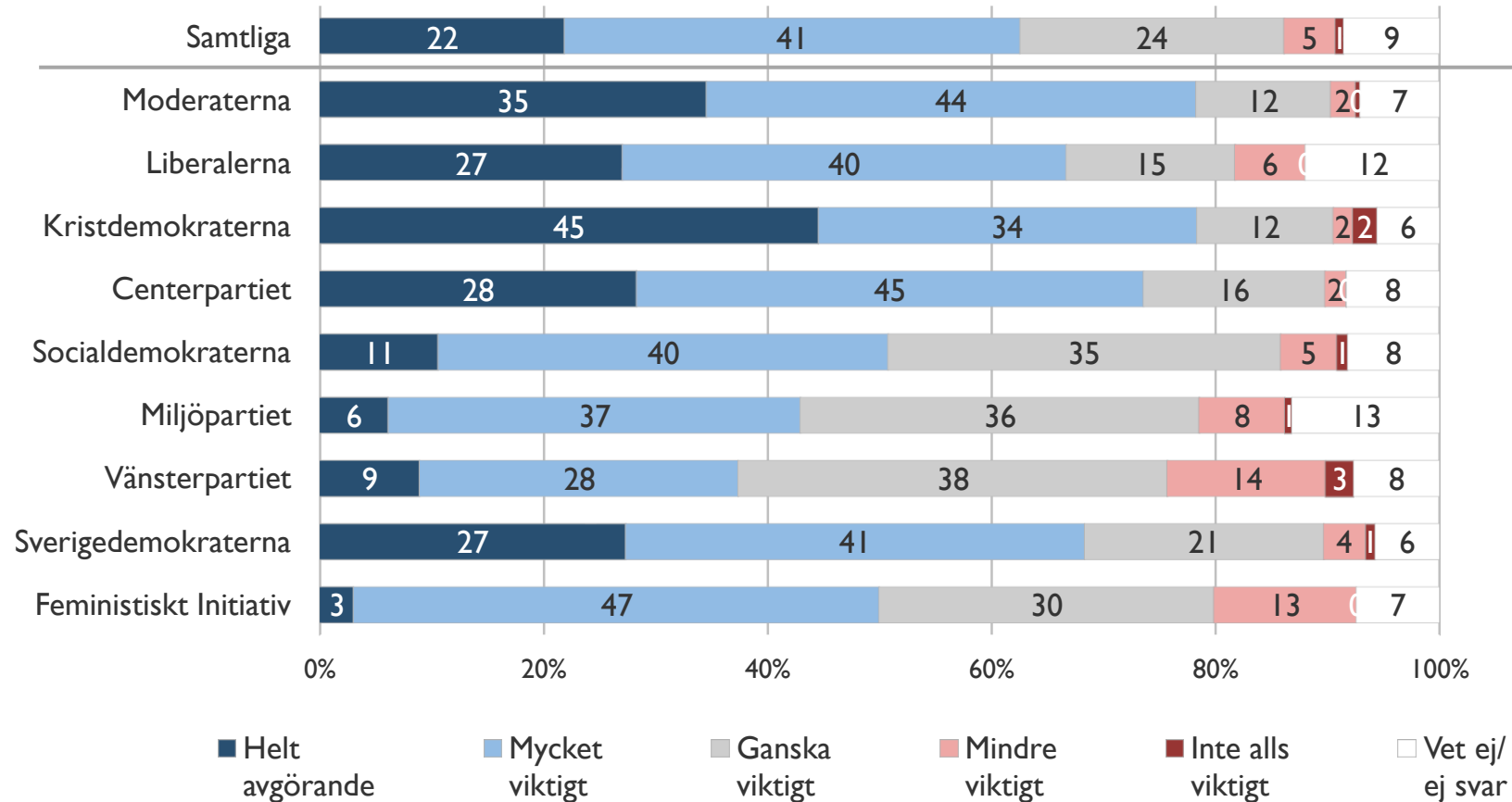
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att utveckla verksamheten?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Tydliga ideologiska skillnader

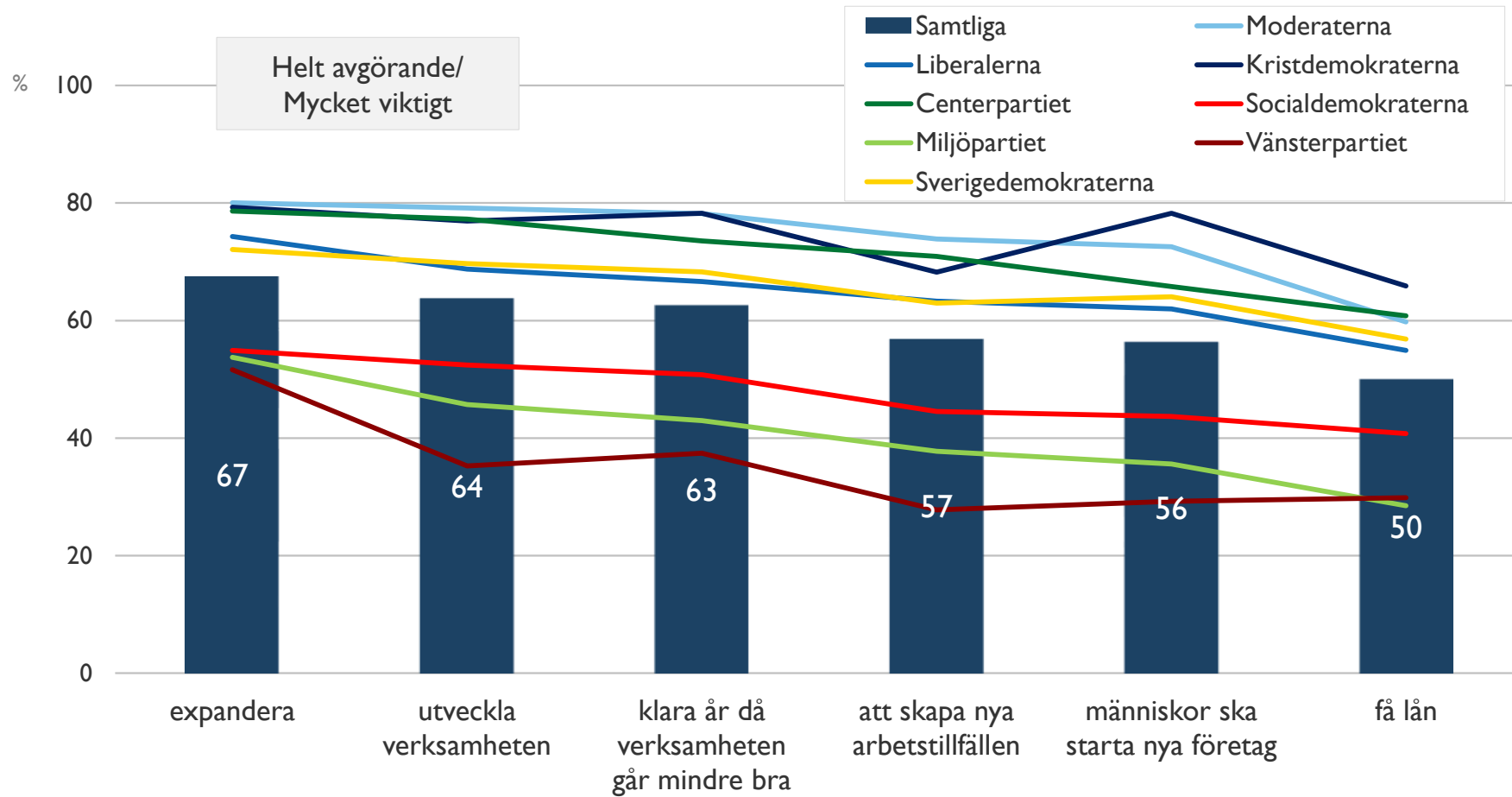
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att klara år då verksamheten går mindre bra?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Tydliga ideologiska skillnader

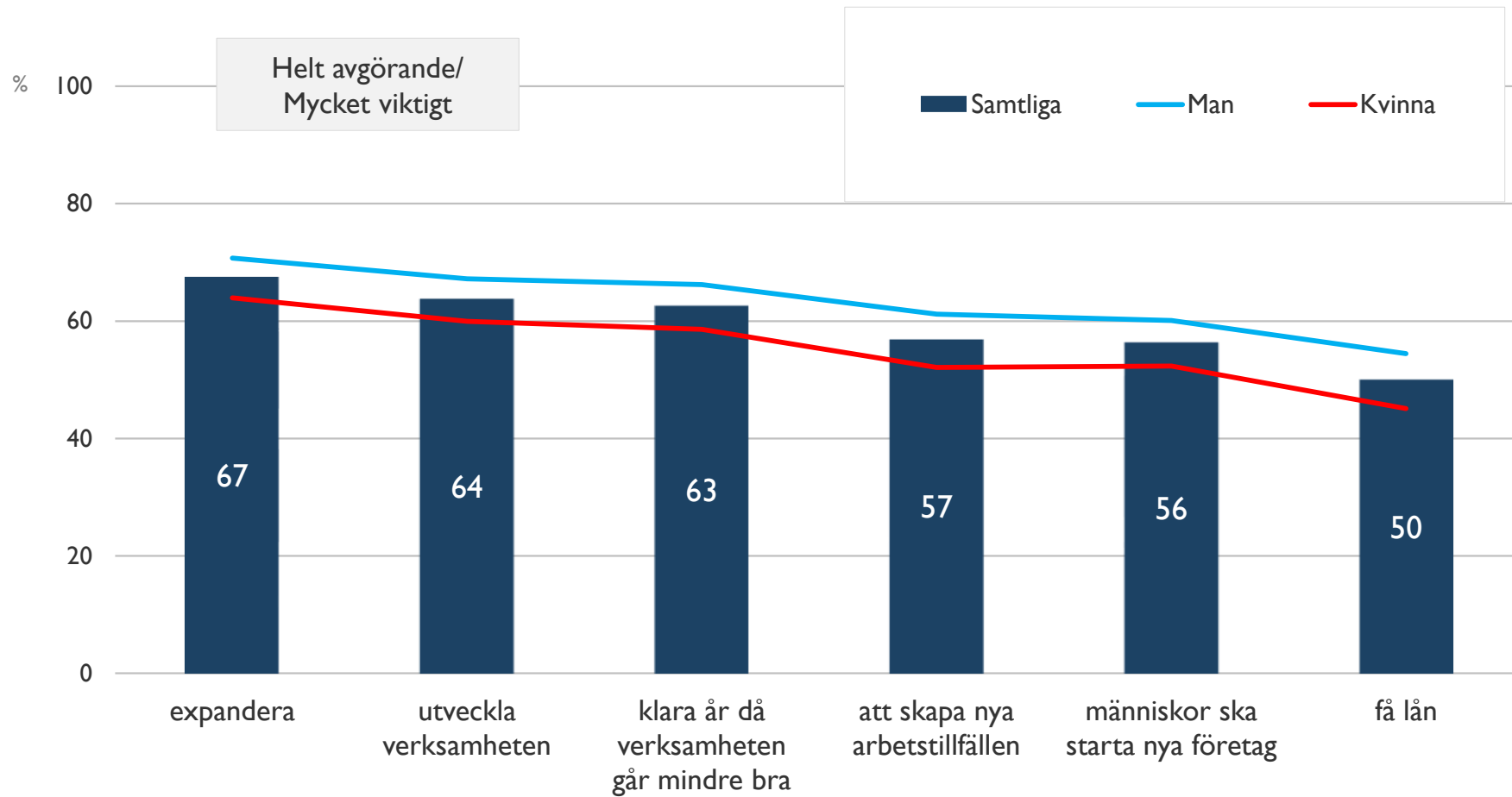
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att...?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Kvinnor tror i mindre utsträckning än män att det är viktigt med vinst

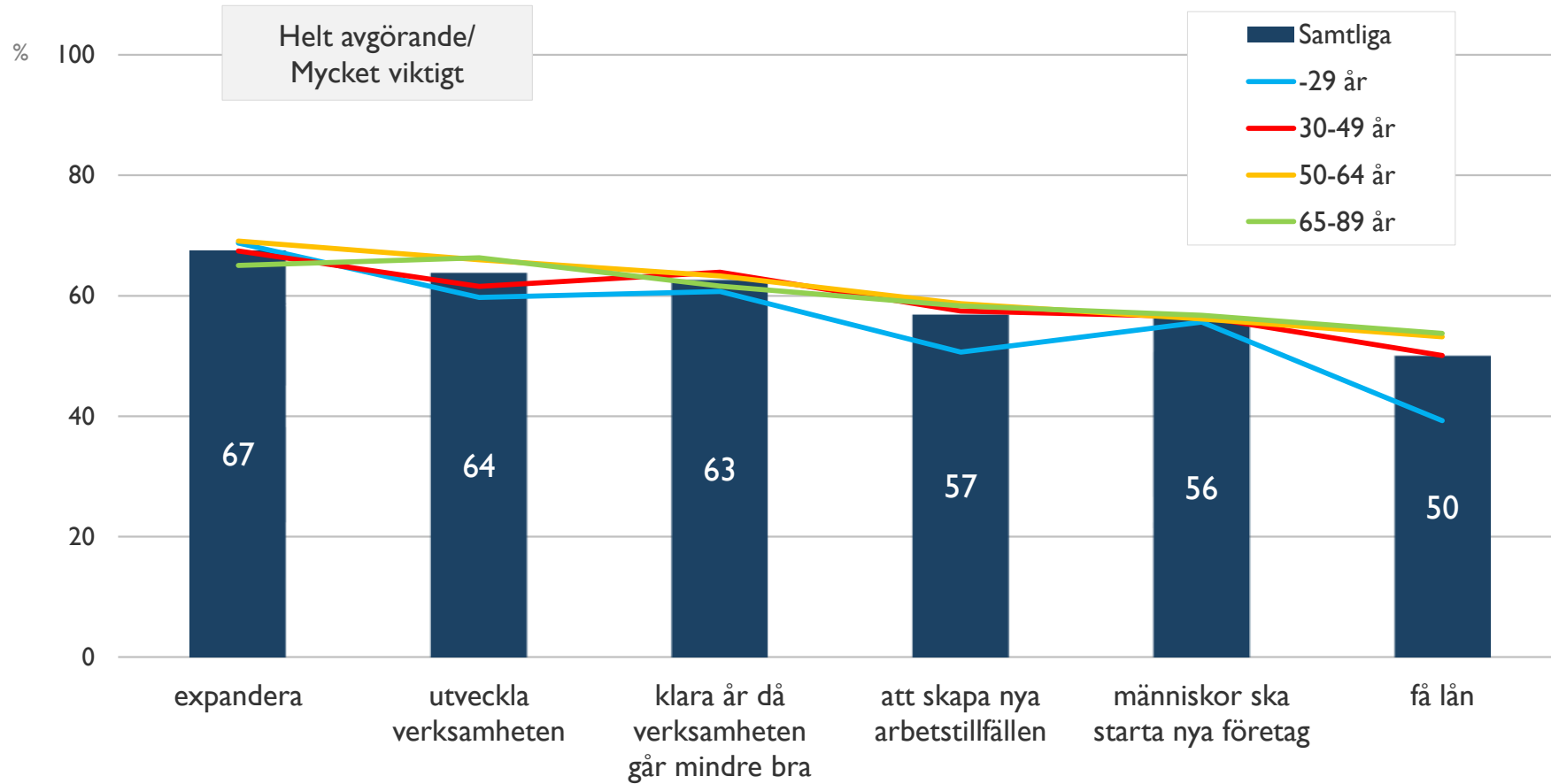
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att...?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Begränsade skillnader med avseende på ålder

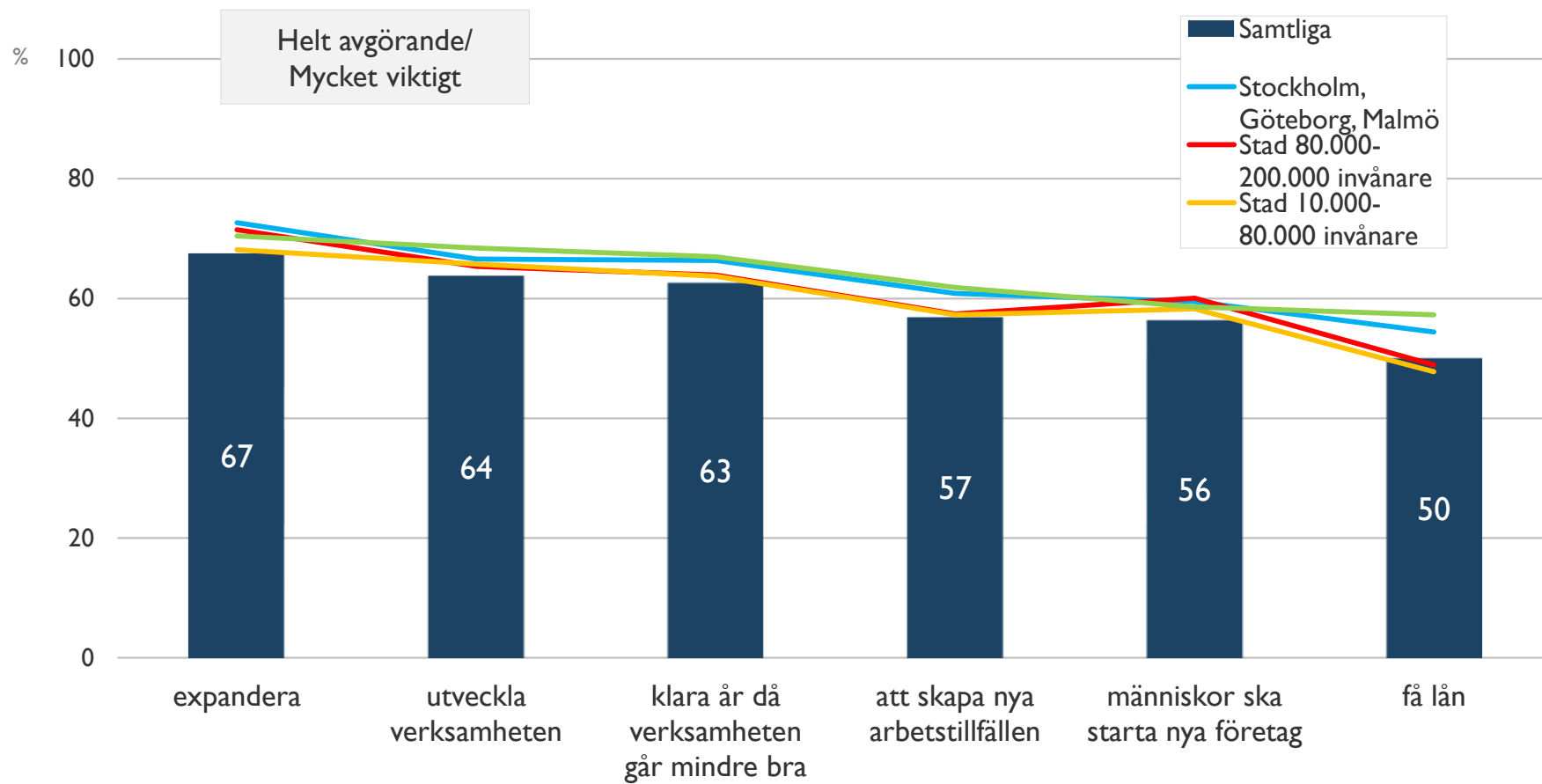
Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att...?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Begränsade skillnader med avseende på geografi

Hur viktigt tror du det är för företag att kunna göra vinst för att...?

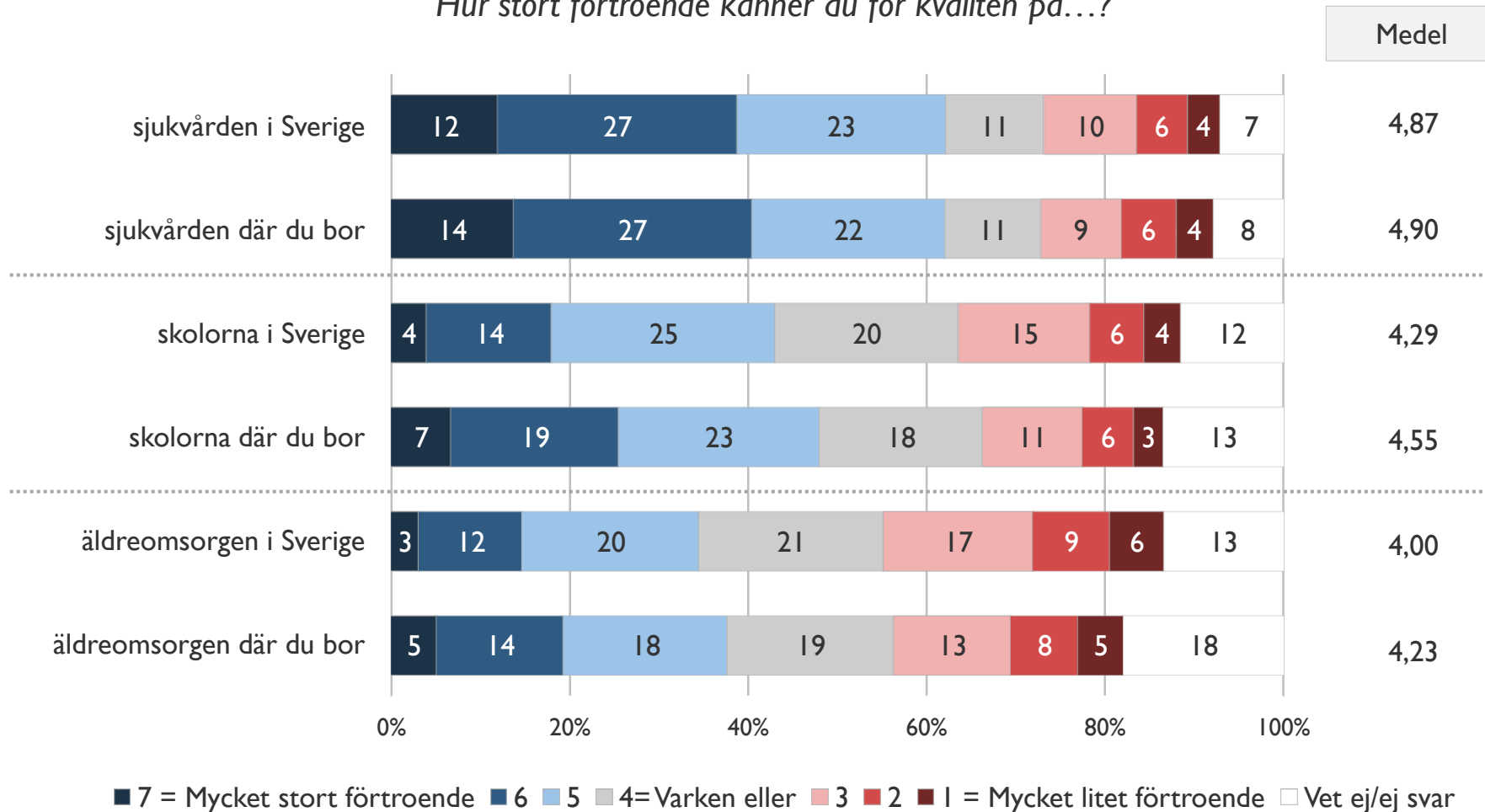

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Förtroende för välfärden

Större förtroende för de lokala skolorna än för skolan i Sverige generellt

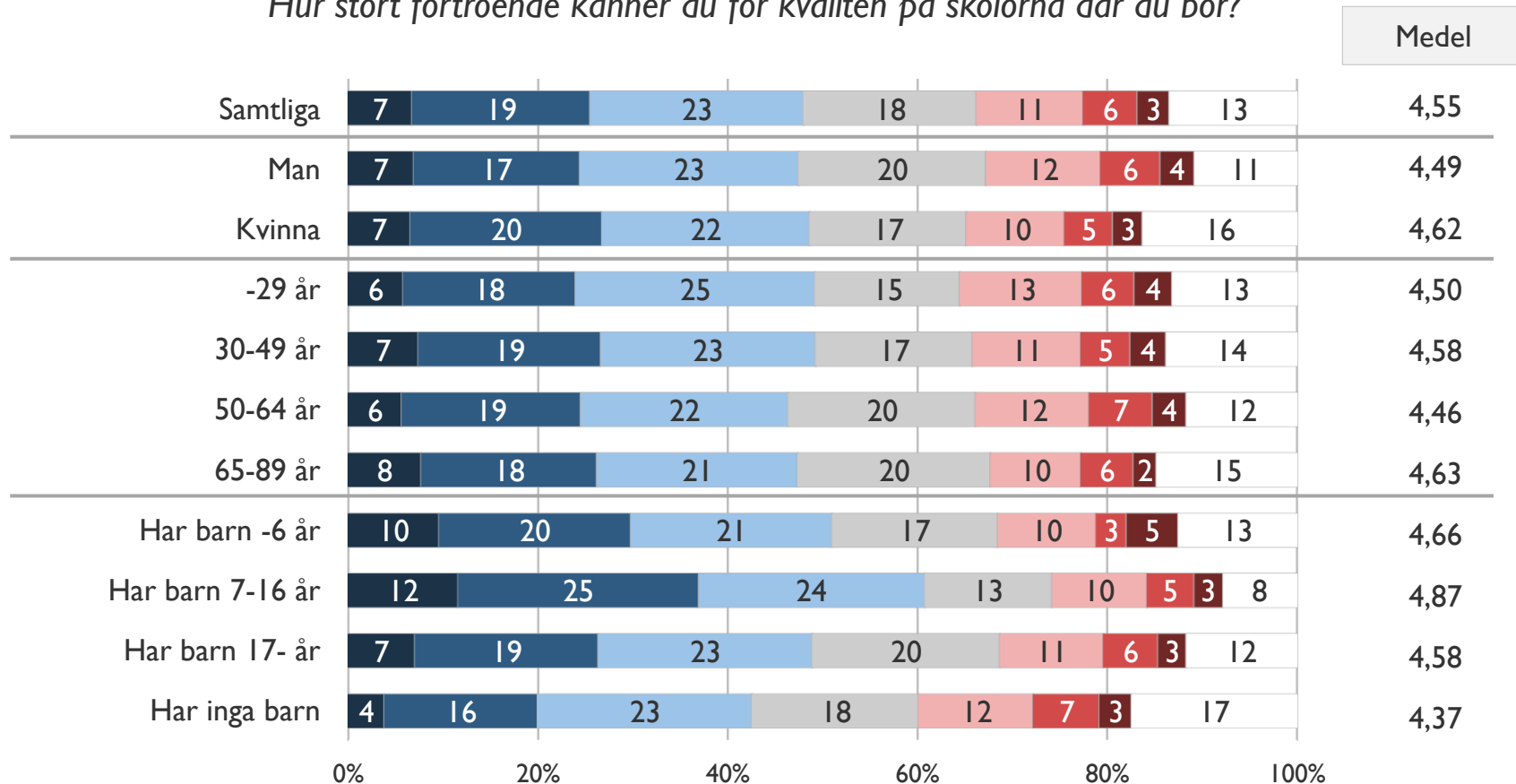
Hur stort förtroende känner du för kvalitén på...?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Större förtroende för de lokala skolorna bland dem som har barn i skolåldern

Hur stort förtroende känner du för kvalitén på skolorna där du bor?

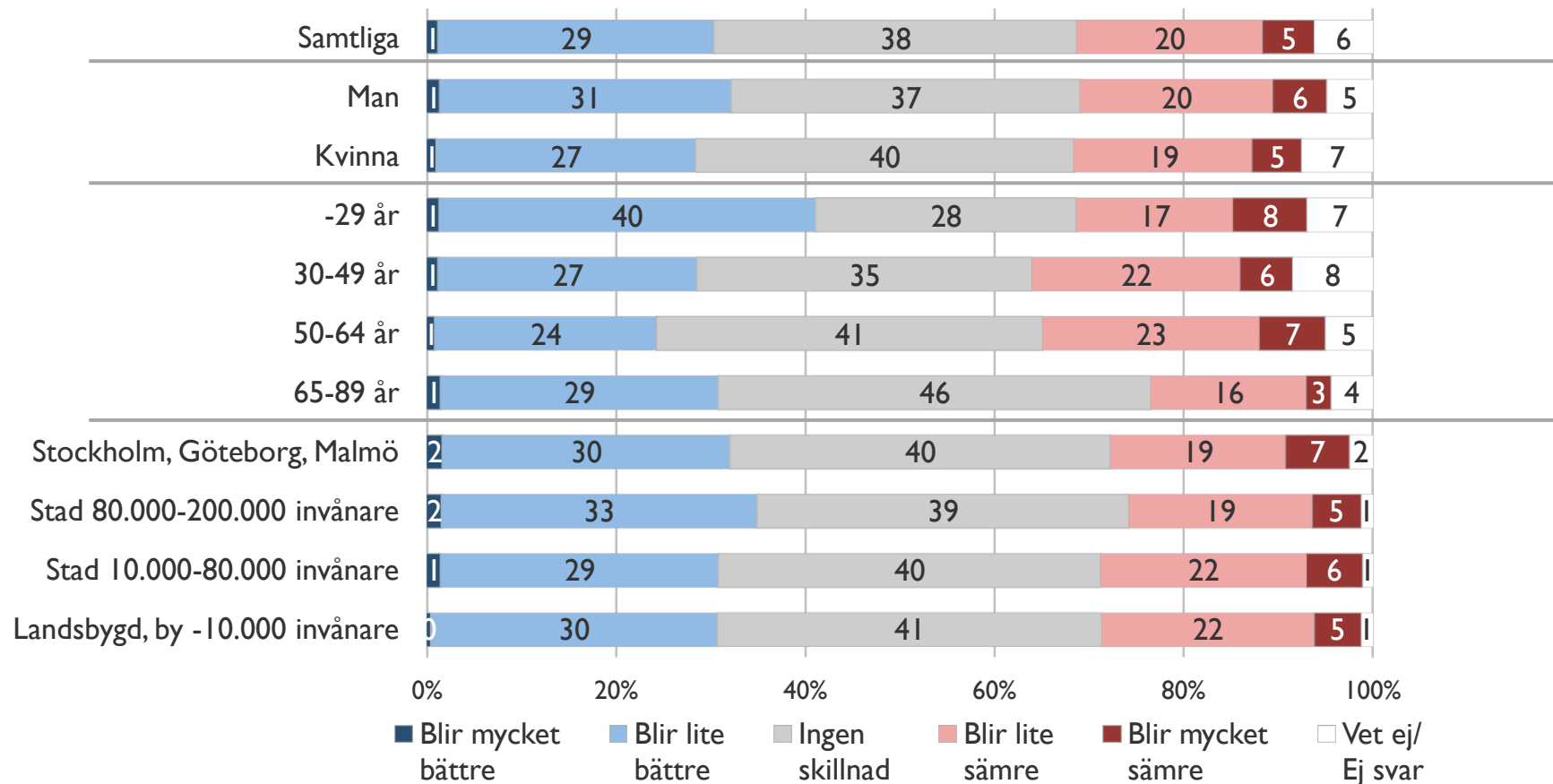
■ 7 = Mycket stort förtroende ■ 6 ■ 5 ■ 4= Varken eller ■ 3 ■ 2 ■ 1 = Mycket litet förtroende □ Vet ej/ej svar

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Välfärdens utveckling

Ungefär lika stor optimism som pessimism avseende välfärdens utveckling de närmaste tre åren

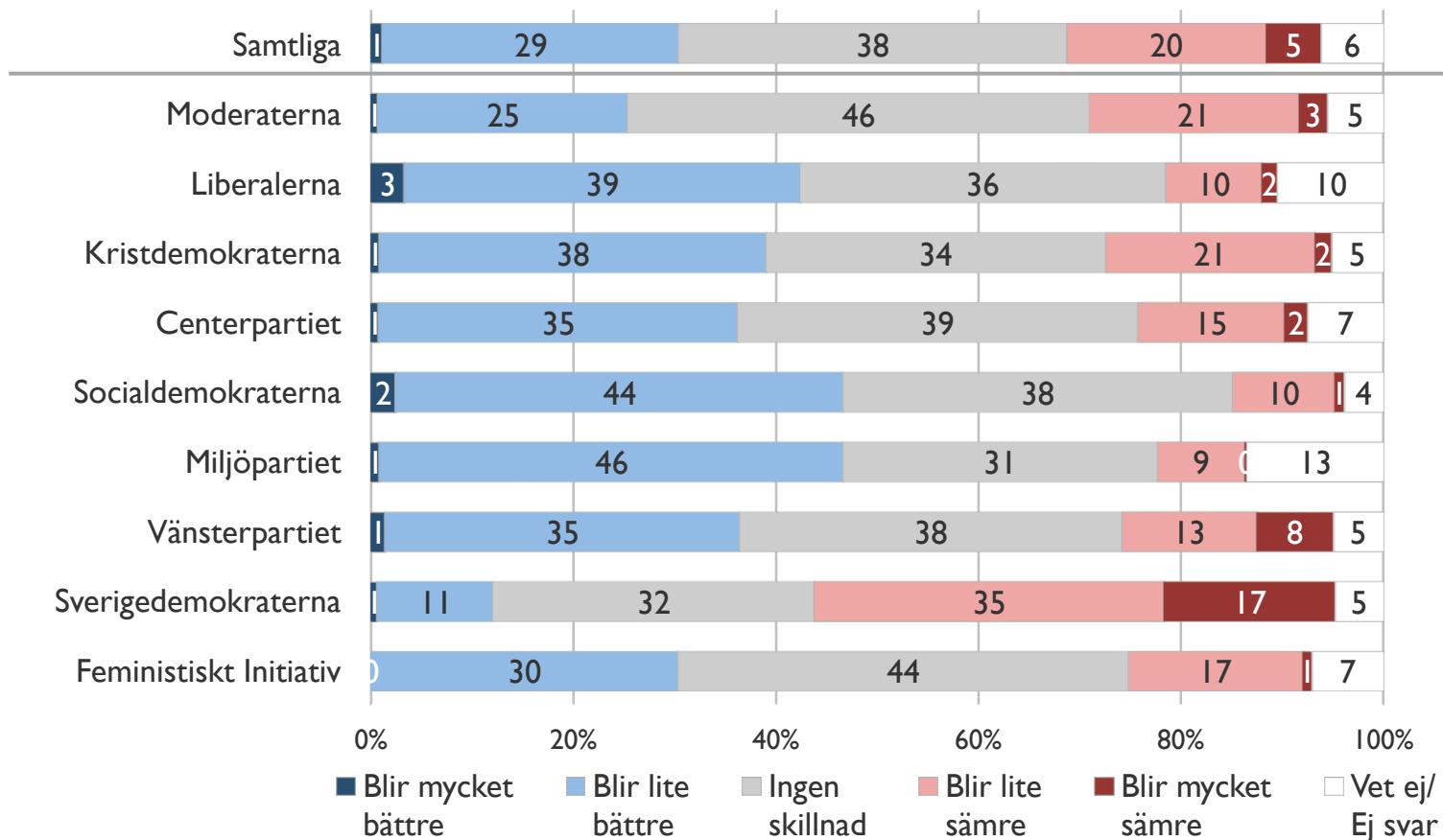
Hur tror du välfärden, det vill säga skolan, vården och omsorgen, totalt sett kommer att utveckla sig de närmaste tre åren där du bor?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

SD-sympatisörer tydligt mer pessimistiska

Hur tror du välfärden, det vill säga skolan, vården och omsorgen, totalt sett kommer att utveckla sig de närmaste tre åren där du bor?

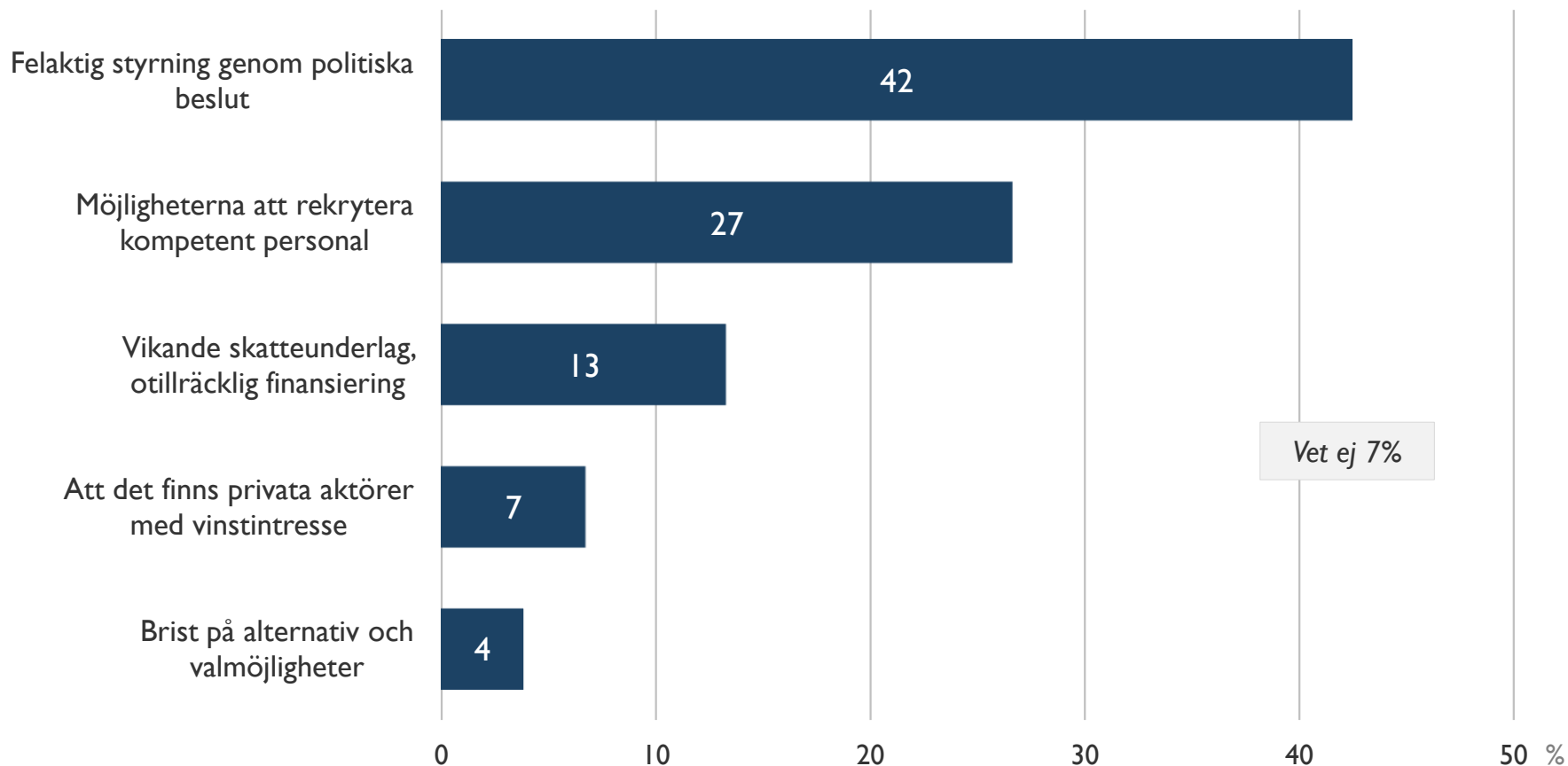

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Hoten mot välfärden

Felaktig politisk styrning det främsta hotet mot välfärden

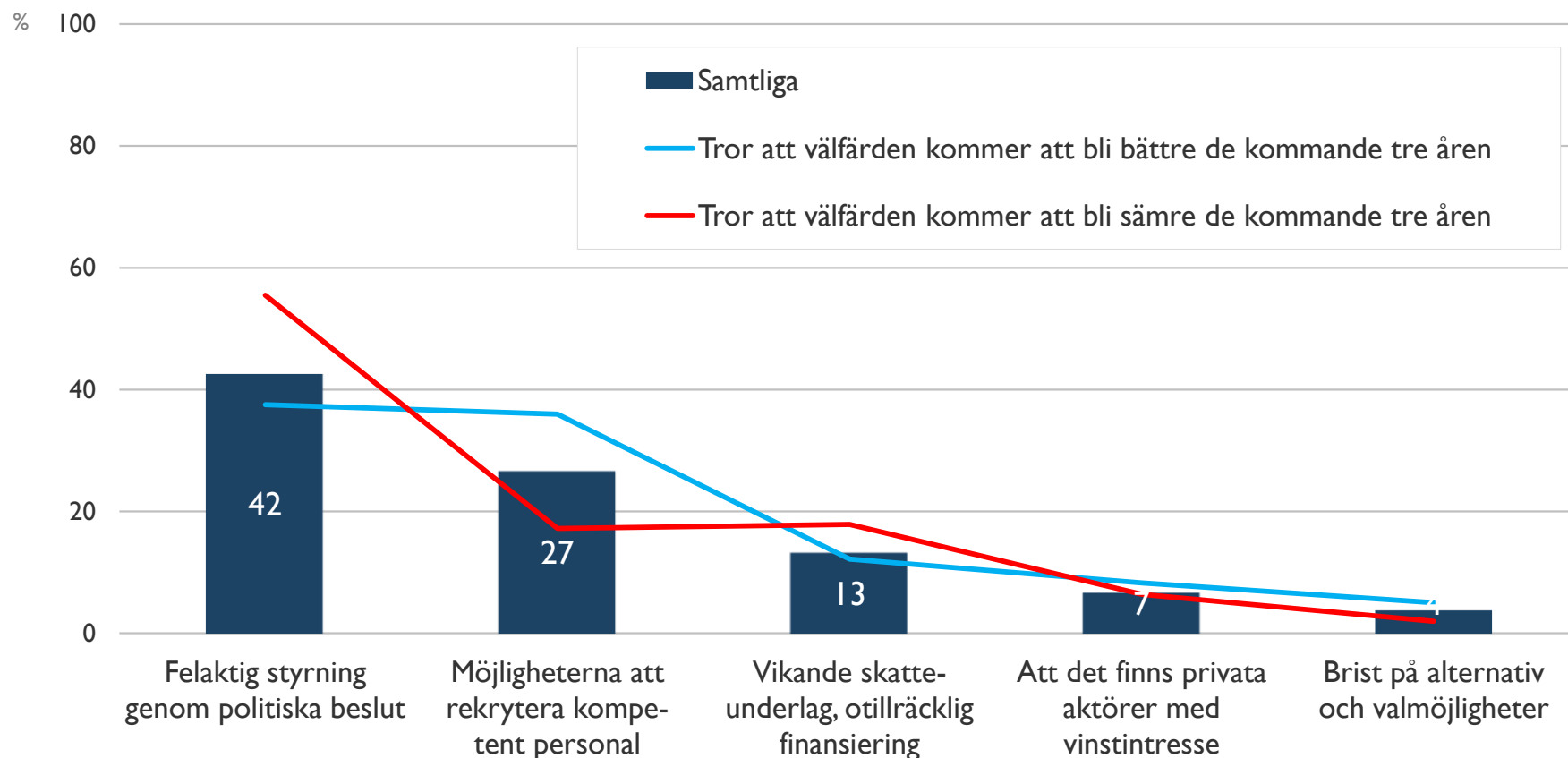
Vad av följande tror du är det största hotet mot den framtida välfärden där du bor?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

De som tror att välfärden kommer att försämrats tror i större utsträckning att felaktig politisk styrning är det främsta hotet

Vad av följande tror du är det största hotet mot den framtida välfärden där du bor?

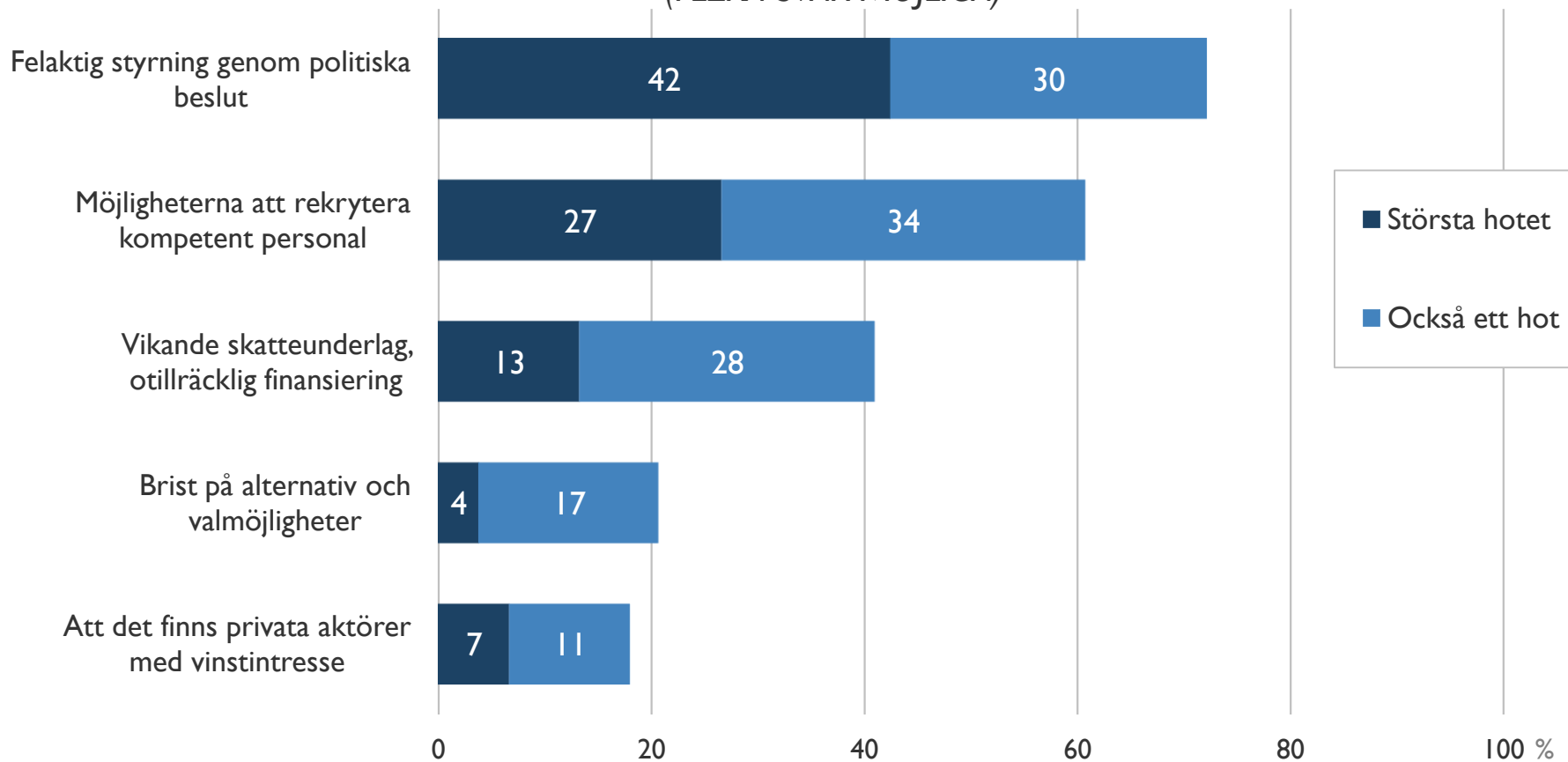
Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstintresset ett underordnat hot

Vad av följande tror du är det största hotet mot den framtida välfärden där du bor?

Är det något annat som du tror är ett hot mot den framtida välfärden där du bor?

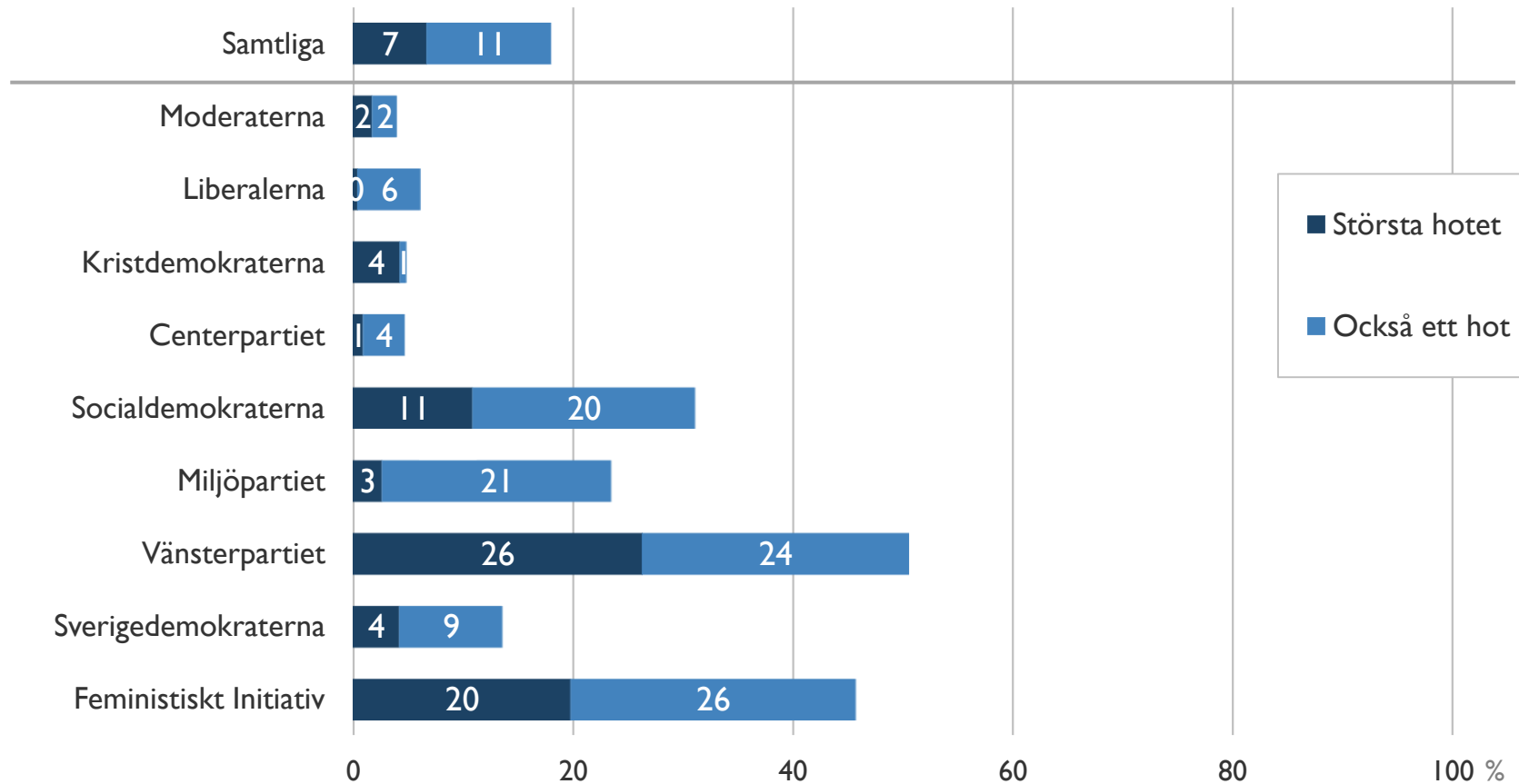
(FLERA SVAR MÖJLIGA)

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstintresset anses vara ett hot främst bland V- och FI-sympatisörer

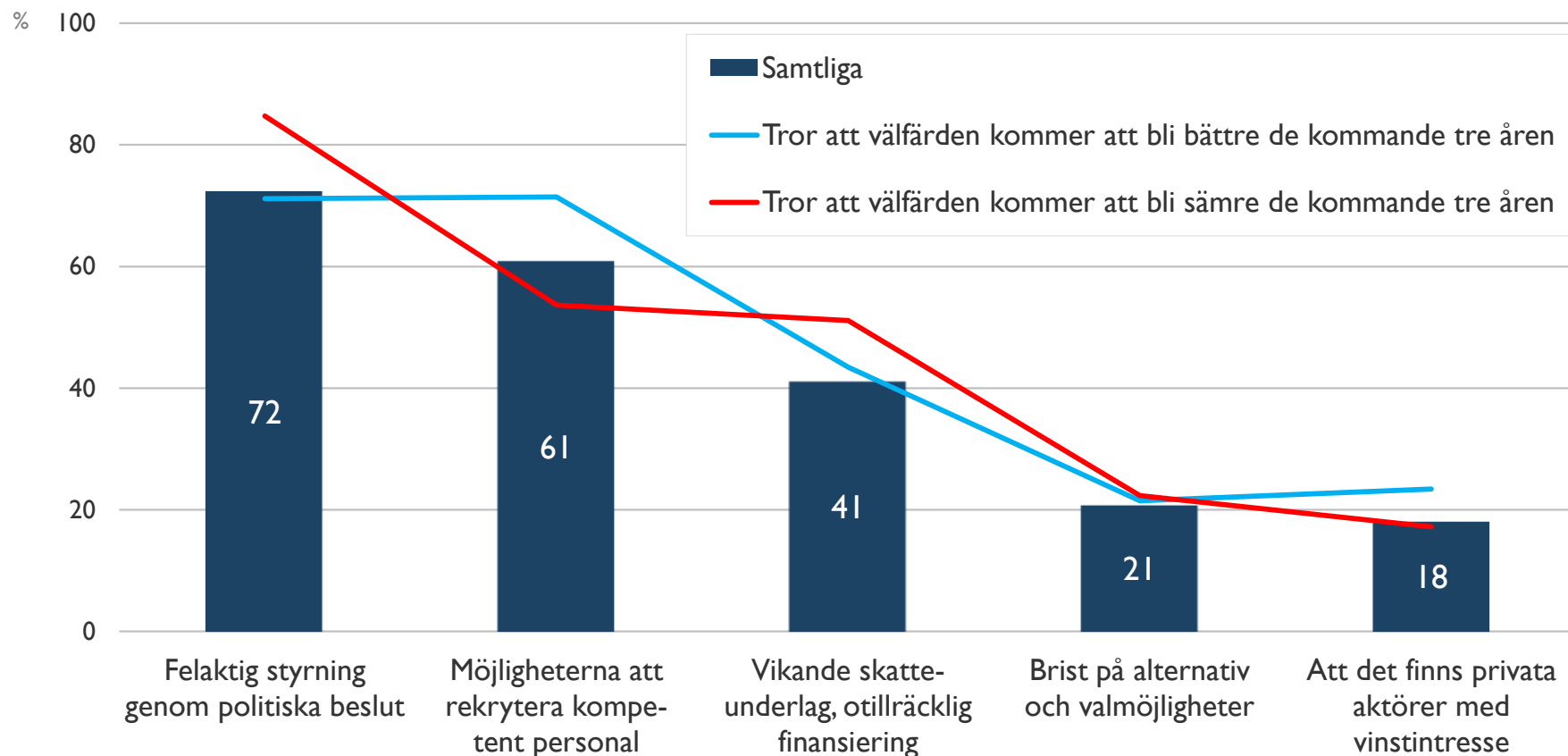
Att det finns privata aktörer med vinstintresse

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

De som tror att välfärden kommer att försämrats tror i större utsträckning att felaktig politisk styrning är det främsta hotet

Vad av följande tror du är det största hotet mot den framtida välfärden där du bor?
Är det något annat som du tror är ett hot mot den framtida välfärden där du bor?

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Vinstintresset ett underordnat hot

SAMMANSLAGET Största hotet / andra hot mot den framtida välfärden där du bor?

(%)	Felaktig styrning genom politiska beslut	Möjligheterna att rekrytera kompetent personal	Vikande skatteunderlag, otillräcklig finansiering	Brist på alternativ och valmöjligheter	Att det finns privata aktörer med vinstintresse
Samtliga	72	61	41	21	18
Man	76	59	46	21	18
Kvinna	68	63	35	20	18
-29 år	73	60	45	29	21
30-49 år	74	57	41	19	18
50-64 år	73	58	41	19	17
65-89 år	69	68	38	19	17
Har barn -6 år	73	53	42	23	16
Har barn 7-16 år	77	56	41	20	15
Har barn 17- år	71	64	38	19	16
Har inga barn	72	60	45	22	22
Stockholm, Göteborg, Malmö	81	64	38	20	21
Stad 80.000-200.000 invånare	75	66	42	18	24
Stad 10.000-80.000 invånare	72	64	45	22	18
Landsbygd, by -10.000 invånare	73	62	48	26	14

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer

Tydliga ideologiska skillnader

SAMMANSLAGET *Största hotet / andra hot mot den framtida välfärden där du bor?*

(%)	Felaktig styrning genom politiska beslut	Möjligheterna att rekrytera kompetent personal	Vikande skatteunderlag, otillräcklig finansiering	Brist på alternativ och valmöjligheter	Att det finns privata aktörer med vinstintresse
Samtliga	72	61	41	21	18
Moderaterna	81	67	30	32	4
Liberalerna	75	70	29	23	6
Kristdemokraterna	88	59	39	29	5
Centerpartiet	76	71	41	23	5
Socialdemokraterna	57	67	45	11	31
Miljöpartiet	61	72	51	14	24
Vänsterpartiet	67	55	48	6	51
Sverigedemokraterna	85	45	49	21	14
Feministiskt Initiativ	79	73	41	10	46
M,L,KD,C	80	68	33	29	4
S,V,MP	59	65	46	10	35

Bas: Samtliga, 6 606 intervjuer